

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/215/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215217097
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4215217097.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Halmešovej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Marty Polyákovej, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, zastúpený SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o. so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186 proti žalovaným: 1. P. A. R., nar. X.XX.XXXX, bytom Q. XXXX, v konaní zastúpená: Mgr. Klaudia Szekeresová, advokátka so sídlom Široká 569, Tešedíkovo, 2. P. A., nar. XX.X.XXXX, bytom M., H. XX/XX, v konaní zastúpený splnomocneným zástupcom: JUDr. Darina Jelínková, bytom Janotova 14, Bratislava, o zaplatenie zmluvných úrokov, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno č.k. 13C/582/2015- 322 zo dňa 08. augusta 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaná v 1.rade a žalovaný v 2.rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť úrok vo výške 3,89 % ročne zo sumy 26.899,49 eura od 30.7.2015 do zaplatenia a úrok vo výške 237,31 eura za obdobie od 11.2.2015 do 21.7.2015, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobcovi priznáva voči žalovanej v 1.rade a žalovanému v 2.rade nárok na náhradu trov celého konania vo výške 82%.

odôvodnenie:

Žalobou doručenou súdu dňa 18.9.2015 sa pôvodný žalobca (Sberbank Slovensko, a.s. Bratislava) domáhal voči obom žalovaným zaplatenia sumy vo výške 30.522,26 eura s 3,89% úrokom ročne zo sumy 26.899,49 eura od 30.7.2015 do zaplatenia, s 5,05% úrokom z omeškania ročne zo sumy 26.899,49 eura od 30.7.2015 do zaplatenia, ako aj zaplatenia sumy vo výške 1.675,52 eura, zaplatenia paušálnej náhrady trov nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 eur a náhrady trov konania. Uplatnený nárok pôvodný žalobca odôvodnil tým, že dňa 3.5.2013 uzavrel s oboma žalovanými zmluvu o spotrebnom úvere č. 705 167, na základe ktorej žalovaným ako dlžníkom poskytol úver vo výške 13.900 eur s úrokovou sadzbou 3,89% ročne, fixovanou na dobu piatich rokov. Žalovaní boli povinní uvedený úver splatiť v lehote 360 mesiacov od splatnosti prvej splátky. Pôvodný žalobca so žalovanými uzatvoril aj ďalšiu zmluvu dňa 3.5.2013, a to zmluvu o hypotekárnom úvere č. 93941, na základe ktorej poskytol žalovaným ako dlžníkom úver vo výške 37.100 eur, s dohodnutou úrokovou sadzbou vo výške 3,89% ročne, fixovanou na dobu piatich rokov. Žalovaní dohodnuté splátky pravidelne a včas neplatili ani pri jednom úvere, preto žalobca listom zo dňa 13.1.2015 rozhodol o predčasnej splatnosti oboch úverov k 10.2.2015 a vyzval žalovaných na predčasné splatenie v lehote do 9.2.2015 vo výške 38.535,13 eura pri hypotekárnom úvere a vo výške 14.854,65 eura pri spotrebnom úvere.

2. V poradí prvým rozsudkom zo dňa 25.5.2017 súd prvej inštancie uložil žalovaným v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť (pôvodnému) žalobcovi sumu 28.395,64 eura s 5,05% úrokom z omeškania ročne zo sumy 26.899,49 eura od 30.7.2015 do zaplatenia. Vo zvyšku v časti prevyšujúcej

sumu 28.395,64 eura, ako aj v časti 3,89 % úroku ročne od 30.7.2015 do zaplatenia, v časti prevyšujúcej sumu 799,19 eura, ako aj v časti náhrady nákladov vo výške 40 eur, súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal 81,12 % náhradu trov konania, z ktorej žalovanú v 1. rade zaviazal zaplatiť pôvodnému žalobcovi 1/3 a žalovaného v 2. rade zaviazal zaplatiť žalobcovi 2/3 z priznanej náhrady trov konania. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti podal odvolanie žalobca.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací uznesením č.k. 7Co/34/2018-296 z 29.3.2019 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie v tom, že žalobcovi patria po splatnosti úveru iba úroky z omeškania a nie aj úrok z úveru.

4.1 Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie žalobu v časti o zaplatenie 3,89 % úroku ročne zo sumy 26.899,49 eura od 30.7.2015 do zaplatenia a v časti kapitalizovaného úroku vo výške 237,31 eura za obdobie od 11.2.2015 do 21.7.2015 zamietol. Súd žalobcovi voči žalovanej v 1.rade priznal 27,04 % náhradu trov celého konania a voči žalovanému v 2.rade žalobcovi priznal 54,08 % náhradu trov celého konania, o výške ktorej súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 502 ods. 1, § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 a nasl., § 151a a nasl. Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 3 písm. a/ až d/ zákona č. 129/2010 Z.z. Poukázal na to, že po zrušení napadnutej časti zamietajúceho výroku v poradí prvého rozsudku odvolacím súdom, predmetom konania zostal nárok žalobcu na zaplatenie 3,89% úroku ročne zo sumy 26.899,49 eura od 30.7.2015 do zaplatenia a kapitalizovaný úrok z istiny 13.726,02 eura od 11.2.2015 do 21.7.2015 vo výške 237,31 eura.

4.2 Poukázal na to, že v súvislosti so spotrebným úverom č. 705167 si žalobca uplatnil nárok na zaplatenie sumy vo výške 1.675,52 eura, ktorá podľa žaloby pozostáva z úroku vo výške 482,92 eur, z úroku z omeškania vo výške 553,56 eura a z poplatkov vo výške 639,04 eura. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom žalobcovi z takto uplatneného nároku priznal sumu vo výške 799,19 eura, ktorá pozostávala zo žalobcom uplatneného dlžného úroku vo výške 482,92 eur ako aj z úroku z omeškania vo výške 312,72 eura a navyše aj z 3,89% úroku z dlžnej istiny dlžných splátok, splatných do 10.2.2015 vo výške 3,55 eur. Žalobca si však naďalej uplatňuje nárok na úrok vo výške 237,31 eura vyčíslený za obdobie od 11.2.2015 do 21.7.2015 zo sumy 13.726,02 eur s tým, že tento úrok bol podľa vyjadrenia žalobcu (na čl. 105 súdneho spisu) súčasťou nároku žalobcu na úrok z omeškania uplatnený žalobou vo výške 553,56 eura zo sumy celkovej pohľadávky žalobcu zo zmluvy č. 705167 vo výške 1.675,52 eur. Žalobca dňa 13.1.2015 vyhlásil predčasnú splatnosť oboch úverov k 10.2.2015. Súd prvej inštancie poukázal na čl. IV ods. 5 oboch zmlúv a zastal názor, že uvedené zmluvné ustanovenie upravuje nárok veriteľa na úrok z omeškania v prípade omeškania s úhradou splátky, v ktorej je zahrnutá aj splátka úroku. Preto je nepochybné, že dlžníkovi, ktorý je v omeškaní, vznikom povinnosti platiť úrok z omeškania z dlžnej splátky nezaniká povinnosť platiť veriteľovi aj úrok zahrnutý v dlžných, resp. nasledujúcich splátkach. Právo veriteľa uplatňovať si súbežne nárok na splatné, zmluvne dohodnuté úroky z úveru a aj na úroky z omeškania nie je žiadnym zákonným ustanovením vylúčené a táto dovolenosť sa aj v danom prípade premietla vo vyhovujúcom výroku v poradí prvého rozsudku z 25.5.2017.

4.3 Ďalej súd prvej inštancie dôvodil, že pokiaľ žalobca postupom podľa § 565 OZ vyhlásil predčasnú splatnosť oboch úverov k 10.2.2015, podľa názoru súdu s poukazom na § 503 ods. 1 prvá a posledná veta Obchodného zákonníka zostal nepreukázaným nárok žalobcu na vyčíslený úrok zo zmluvy č. 705167 prevyšujúci sumu 486,47 eura a na 3,89% úrok ročne zo sumy 26.899,49 eura od 30.7.2015 do zaplatenia v súvislosti so zmlouvou č. 93941. Riadny úrok z úveru predstavuje odplatu pre veriteľa za užívanie istiny úveru dlžníkom po dohodnutú dobu - do konečnej splatnosti úveru. Využitím práva predčasného zosplatenia úveru zo strany veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka dochádza k zmene obsahu záväzku spotrebiteľa ako dlžníka, ktorý stráca výhodu splátok splatných do termínu konečnej splatnosti. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru čerpané peňažné prostriedky už dlžník nemá právo užívať po dobu pôvodne v úverovej zmluve dohodnutú - do konečnej splatnosti, ale dlžnú sumu čerpania musí dlžník vrátiť veriteľovi predčasne s úrokmi, ktoré sa jej týkajú, keďže splatnosť zvyšku čerpaných úverových prostriedkov a úroku, ktorý sa tohto zvyšku týka, nastala s poukazom na § 503 ods. 1 prvá a posledná veta Obchodného zákonníka ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru podľa § 565 OZ, v danom prípade k 10.2.2015. Potom veriteľovi, s poukazom na § 503 ods. 1 posledná veta Obchodného zákonníka patria, spolu s dlžnou úverovou istinou (v danej veci už právoplatne

prísúdenou), dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov na základe oboch zmlúv vo výške vyčíslenej ku dňu ich predčasnej splatnosti, teda vo výške vyčíslenej k 10.2.2015, kedy nastala ich splatnosť. Súd prvej inštancie doplnil, že zaviazanie žalovaných na zaplatenie odplaty v podobe priznania uplatnených úrokov z dlžnej istiny aj za obdobie po predčasnej splatnosti úveru (k 10.2.2015) do nešpecifikovanej budúcnosti v prípade zmluvy č. 93941 by bolo v rozpore s § 53 ods. 6 OZ, keď by takáto odplata, majúca súvis aj s lehotou splatnosti, nepochybne prevýšila najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pokiaľ si žalobca uplatnil v súvislosti so zmluvou č. 705167 popri už priznanom úroku vo výške 482,92 eura aj úrok z omeškania vo výške 553,56 eura (celkom 1.036,48), v ktorom mal byť zahrnutý aj zmluvný úrok za obdobie do 21.7.2015, a súd z takto uplatnených nárokov považoval žalobu za dôvodnú v poradí v prvom rozsudku právoplatne do výšky 799,19 eur (482,92 + 3,55 + 312,72), pričom rozdiel medzi uplatneným nárokom a prísudkom predstavuje (len) sumu 237,29 eura (482,92 + 553,56 - 799,19). Zároveň v tomto smere poukázal na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov, v ktorých bola právoplatne riešená otázka nároku veriteľa na úrok z úveru po splatnosti úveru. S poukazom na všetky uvedené dôvody a ich vzájomné súvislosti súd prvej inštancie žalobu v zostávajúcej časti uplatnených nárokov zamietol. Súd prvej inštancie o náhrade trov konania rozhodol s poukazom na § 262 ods. 1 CSP a § 396 ods. 3 CSP podľa § 255 ods. 1, 2 CSP. V spore bol žalobca len čiastočne úspešný (90,56%), pričom neúspech žalobcu v časti istiny a v časti nákladov je úspechom žalovaných (9,44%), ktorý sa odrátava od úspechu žalobcu. Vzhľadom k uvedenému súd v konaní procesne úspešnejšiemu žalobcovi priznal 81,12% náhradu trov konania. Uviedol, že žalovaní sú solidárnymi dlžníkmi žalobcu, a tak pasívne vecne legitimovaným je ktorýkoľvek solidárny dlžník sám o sebe. Obaja žalovaní tvoria samostatné spoločenstvo v zmysle § 76 CSP, v ktorom každý zo žalovaných koná sám za seba, a tak k úhrade priznanej náhrady trov konania súd zaviazal oboch žalovaných s tým, že z takto priznanej náhrady trov konania je žalovaná v 1. rade, ktorá nárok žalobcu nepopierala až do 8.8.2019 a jej správanie v konaní nebolo príčinou vzniku ďalších trov v súvislosti s obranou žalovaného v 2. rade, povinná zaplatiť žalobcovi 27,04 % náhradu trov celého konania (1/3 z 81,12%) a žalovaný v 2. rade je povinný zaplatiť žalobcovi 54,08 % náhradu trov celého konania (2/3 z 81,12%).

5.1 Žalobca podal v zákonnej lehote odvolanie a navrhol napadnutý rozsudok v uvedenej časti zmeniť tak, že odvolací súd zaviaže žalovaných na zaplatenie úroku vo výške 3,89 % p.a. zo sumy 26.899,49 eura od 30.7.2015 do zaplatenia a úrok vo výške 237,31 eura a prizná žalobcovi proti žalovaným nárok na náhradu trov konania. Dôvodil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na skutočnosť, že odvolací súd sa v zrušujúcom rozhodnutí v celom rozsahu stotožnil s argumentáciou žalobcu, napriek tomu prvoinštančný súd žalobu v odvolaní zrušenej časti opätovne zamietol. Citoval čl. IV ods. 3 a 5 oboch zmlúv, v ktorých je explicitne vyjadrený nárok žalobcu na zaplatenie zmluvne dohodnutých úrokov z nesplateného úveru aj v prípade omeškania dlžníka, a to v súlade s § 502 a § 503 ObZ. V tomto smere poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.10.2014 sp. zn. 3Obdo/67/2013, rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 21.8.2014 sp. zn. 33Cdo/212/2014 a zo dňa 24.7.2014 sp. zn. 33Cdo/1401/2014. Povinnosť dlžníka platiť úroky až do doby skutočného vrátenia poskytnutého úveru veriteľovi potvrdzujú aj viaceré rozhodnutia krajských súdov v SR: uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 19.7.2018 sp. zn. 2Co/388/2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.3.2018 sp. zn. 8Co/138/2017, uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.8.2017 sp. zn. 1Co/393/2016, a ďalšie. Žalobca ďalej uviedol, že jazykovým výkladom druhej vety § 503 ods. 3 ObZ možno jednoznačne dospieť k záveru, že dlžník je povinný platiť úroky až do skutočného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. To znamená, že simultánne úročenie pohľadávky po splatnosti peňažného záväzku úrokom z omeškania a súčasne úrokom podľa § 502 ObZ nie je zákonom vylúčené. Právny záver súdu prvej inštancie nezohľadňuje, že protiprávny stav vyvolali žalovaní svojim nezodpovedným správaním, ktorého prirodzeným následkom je sankcia. Pretrvávajúci stav, keď žalovaní naďalej užívajú (nevracajú) poskytnuté finančné prostriedky a žalobca nimi fakticky nedisponuje, rozhodne nie je dôvodom na nepriznanie zmluvne dohodnutých úrokov.

5.2 K argumentácii súdu prvej inštancie o neprípustnej výške odplaty pri priznaní uplatnených nárokov žalobca uviedol, že súd absurdne spojil priemernú ročnú odplatu s termínom reálneho vrátenia peňažných prostriedkov, flagrantne ignorujúc skutočnosť, že táto sa vypočítava na ročnej báze. Moment splatenia úveru je tak irelevantný. Žalobca tiež poukázal na ust. § 391 ods. 2 CSP, podľa ktorého právny názor odvolacieho súdu je záväzný pre súd nižšej inštancie. Prvoinštančný súd však nepostupoval podľa § 391 ods. 2 CSP a v rozpore s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 29.3.2019 č. k. 7Co/34/2018-296 opätovne žalobu zamietol z tých istých dôvodov. V odôvodnení svojho rozsudku

sa pritom súd absolútne nevysporiadal s právnymi závermi odvolacieho súdu. Napadnutý rozsudok nemožno označiť inak ako za prekvapivý a arbitrárny. V neposlednom rade žalobca poukázal na ust. § 255 ods. 1,2 CSP. Uviedol, že ak na jednej strane sporu vystupuje viac subjektov (procesné spoločenstvo), sú oprávnení požadovať náhradu trov, resp. sú povinní na ich náhradu podľa pomeru účasti vo veci. Pokiaľ prvoinštančný súd v rozhodnutí vo veci samej uložil žalovaným povinnosť na solidárne plnenie (spoločný záväzok), nie je prípustné, aby z priznanej náhrady trov žalobcu (81,12 %) bola žalovaná v 1. rade zaviazaná na náhradu trov výhodnejšie než žalovaný v 2. rade. Takýto postup súdu, následkom ktorého je svojvoľné kreovanie deleného záväzku, resp. dvoch samostatných záväzkov pri rozhodovaní o trovách konania, považoval žalobca bez náležitého odôvodnenia za arbitrárny, iracionálny v rozpore s ustanovením § 255 CSP, ktorý súd prvej inštancie nesprávne aplikoval.

6. Žalovaní v 1. a 2. rade sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

7. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zmeniť s poukazom na ustanovenie § 388 CSP.

8. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

9. Odvolací súd preskúmal rozsudok a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností, avšak z vykonaného dokazovania vyvodil nesprávny právny záver. Predmetom odvolacieho konania bol celý zamietajúci výrok týkajúci sa zaplata 3,89 % úroku ročne zo sumy 26.899,49 eura od 30.7.2015 do zaplata a v časti kapitalizovaného úroku vo výške 237,31 eura za obdobie od 11.2.2015 do 21.7.2015.

10. Súd prvej inštancie v tejto časti dospel k záveru, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere a hypotekárnom úvere sa platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť len úroky z omeškania. Odvolací súd s týmto záverom súdu prvej inštancie nesúhlasil, pričom svoj právny názor vyjadril už v predchádzajúcom rozhodnutí - uznesení zo dňa 29.3.2019 č. k. 7Co/34/2018-296. Súd prvej inštancie napriek tomu nerespektoval právny názor odvolacieho súdu a opätovne rozhodol tak, že žalobcovi nepriznal nárok na zmluvné úroky po zosplatení úverov. V predmetnej veci zmluvné strany uzavreli jednak zmluvu o spotrebnom úvere, ako aj zmluvu o hypotekárnom úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka. Žalovaní sa dostali do omeškania so splácaním úveru, nedoplatok na splátkach neuhradil, preto vyhlásil predčasnú splatnosť oboch úverov k 10.2.2015.

11. Je nepochybné, že na obe úverové zmluvy sa v zásade aplikujú ust. § 497 a nasl. Obch. zákonníka a zároveň ide o spotrebiteľský právny vzťah v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Zmluvný úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv ani omeškanie dlžníka, ktoré navyše zakladá vznik nových sankčných záväzkov. Zmluvný úrok je plnenie, ktoré má akcesorickú povahu. Je teda spojený s istinou úveru a od jej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok. Veriteľovi, ktorý poskytne dlžníkovi úver, popri nároku na vrátenie poskytnutej sumy úveru vzniká aj právo na zmluvné úroky, teda na akúsi odmenu za to, že svoje finančné zdroje poskytol inému, za podmienok a vo výške, ktoré si dohodnú v zmluve.

12. Oproti zmluvným úrokom je úrok z omeškania odlišným inštitútom definovaným v ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. v § 369 Obchodného zákonníka. Úrok z omeškania je sankciou za to, že dlžník mešká so splnením peňažného záväzku, dôsledkom čoho je, že veriteľ nemôže disponovať svojimi peňažnými prostriedkami a dlžník ich zasa neoprávnené, bez súhlasu veriteľa, využíva vo svoj prospech. Povinnosť platiť úroky z omeškania vzniká pri omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti. Dlžník sa nemôže zbaviť povinnosti platiť úroky z omeškania poukázaním na to, že svoju povinnosť nesplnil pre okolnosti vylučujúce zodpovednosť. To znamená, že nárok na úroky z omeškania

vzniká bez ohľadu na to, čo spôsobilo omeškanie. Ide o objektívnu zodpovednosť. Úroky z omeškania sú v zmysle ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky.

13. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie v tom, že žalobcovi patrí zmluvný úrok len do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a v tejto zamietajúcej časti považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za nesprávne. Predčasnú splatnosť úveru vyhlásil žalobca z dôvodu neplnenia povinnosti dlžníkov riadne poskytnuté úvery splácať. Ak by od momentu predčasnej splatnosti úveru už dlžník nebol povinný platiť úroky, potom by veriteľovi nebola priznaná odplata (odmena) a za poskytnutie finančných prostriedkov by už dlžník neplatil žiadnu sumu. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa.

14. V rozhodovacej praxi odvolacích súdov pretrvával dlhodobo nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru. Až Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 5 Cdo 42/2020 zo dňa 16. júna 2020 vyslovil nasledovné závery :

„Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravídla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí.

Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. “

Vyššie uvedený právny záver prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v uznesení zo dňa 28. augusta 2020 sp.zn. 6Cdo 193/2018 a v uznesení zo dňa 26. augusta 2020 sp. zn. 7Cdo 118/2019.

15. V predmetnej veci odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že zmluvu o spotrebnom úvere č. 705 167, na základe ktorej žalobca poskytol žalovaným úver vo výške 13.900 eur s úrokovou sadzbou 3,89% ročne a zmluvu o hypotekárnom úvere č. 93941, na základe ktorej poskytol žalovaným ako dlžníkom úver vo výške 37.100 eur, s dohodnutou úrokovou sadzbou vo výške 3,89% ročne, boli žalovaní povinní splatiť v lehote 360 mesiacov od splatnosti prvej splátky. Keďže oba úvery boli zo dňa 3.5.2013, ich splatnosť by nastala až dňa 20.5.2043. V danom prípade teda nie je možné vychádzať z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 42/2020 zo dňa 16. júna 2020, pretože pre žalovaných ako spotrebiteľov by bolo naopak nevýhodné, ak by boli zaviazaní zaplatiť zmluvný úrok vyplývajúci z uzatvorených úverových zmlúv až riadnej doby splatnosti úverov, teda 20.05.2043. Je zrejmé, že v prípade úverových zmlúv dojednaných so splatnosťou na niekoľko desiatok rokov je naopak v neprospech spotrebiteľa, ak by mal zaplatiť celé zmluvné úroky vyčíslené v deň rozhodnutia súdu. Uložením povinnosti dlžníkom zaplatiť zmluvné úroky „len“ do zaplatenia istiny je daná dlžníkom možnosť zaplatiť podstatne nižšie zmluvné úroky, a to včasným zaplatením istiny. V tejto veci je preto nepochybné, že

16. S poukazom na vyššie uvedené dôvody, ako aj citované rozhodnutie Najvyššieho súdu, ktoré priznáva veriteľom nárok na úroky po zosplatnení, odvolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci je aj zostávajúci nárok žalobcu v časti zmluvných úrokov po zosplatnení úverov v celom rozsahu dôvodný. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 388 CSP zmenil a zaviazal žalovanú

v 1.rade a žalovaného v 2.rade na zaplatenie úroku vo výške 3,89 % ročne zo sumy 26.899,49 eura od 30.7.2015 do zaplatenia a úroku vo výške 237,31 eura za obdobie od 11.2.2015 do 21.7.2015.

17. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1,2 CSP tak. Žalobca sa v konaní celkovo domáhal sumy 32 237,78 eura (30 522,26 + 1675,52+ 40), pričom súdom mu bola priznaná suma 29 432,14 eura (28 395,64 +799,19+237,31) spolu s požadovanými zmluvnými úrokmi a úrokmi z omeškania. Úspech žalobcu v konaní teda predstavoval 91% a jeho neúspech 9%, preto celkový čistý úspech žalobcu predstavuje 82%. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd priznal žalobcovi voči žalovanej v 1.rade a žalovanému v 2.rade nárok na náhradu trov celého (prvoinštančného aj odvolacieho) konania vo výške 82%.

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).